

Prima instanță: Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău
Judecător: Aliona Miron
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Ana Panov
Marina Anton
Vitalie Cotorobai

DECIZIE

6 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător: Tatiana Vieru

Judecători: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” împotriva Nadejdei Cristea, cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, prin care s-a respins cererea de amânare a plății taxei de stat cu acordarea termenului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La data de 14 decembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Cristea, cu privire la încasarea prejudiciului material.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 2 februarie 2017, s-a dispus încasarea de la Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

La 28 decembrie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana a depus cerere de apel, care a fost completată prin cererea de apel suplimentară din 13 martie 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016

și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 februarie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 15 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, Baracu Roman a depus cerere de apel nemotivată, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea cererii de apel și casarea hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 februarie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat Societății cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” despre necesitatea prezentării cererii de apel în conformitate cu exigențele legii și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei.

La 4 octombrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat, admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016 și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 februarie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral. Totodată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, s-a respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” de amânare a achitării taxei de stat și s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei, în termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii.

La 1 noiembrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei pentru rejudecare.

În motivarea recursului a indicat că, pentru înlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel din 5 septembrie 2017, prin cererea de apel motivată a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat. Totodată a indicat că, este în imposibilitate de a achita taxa de stat deoarece societatea este în proces de insolvență și se află în incapacitate de plată.

Examinând cererea de recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum atestă actele cauzei, încheierea contestată a fost pronunțată la data de 5 octombrie 2017 și a fost expediată în adresa părților la proces la data de 21 octombrie 2017, iar cererea de recurs a fost depusă prin intermediul oficiului poștal la data de 1 noiembrie 2017 (f.d.149-150).

Astfel instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în interiorul termenului prevăzut de lege.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată integral încheierea instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel la faza primirii cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

Din actele cauzei s-a constatat că, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016 și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 2 februarie 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 septembrie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a comunicat Societății cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 37 500 lei.

La 4 octombrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, a depus cerere de apel motivată prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, s-a respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” de amânarea achitării taxei de stat și s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, după cum urmează 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată, sau altei cereri (plângeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial - 75% din taxa calculată din suma contestată.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei. Aceeași dispoziție, în esență, este statuată și în art. 4 Legii taxei de stat nr.1216 din 03 decembrie 1992.

În contextul dat instanța de recurs remarcă că, prin cererea de apel suplimentară depusă la 4 octombrie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, invocând prevederile art.85, art. 86 alin. (2) din Codul de procedură civilă și prevederile art. 4 din Legea taxei de stat (f.d.137).

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 5 octombrie 2017, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, avocatul Chirilenco Svetlana a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, din conținutul încheierii Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, nu se identifică anumite ipoteze a instanței de apel asupra cerinței cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, cu toate că o astfel de solicitare a fost înaintată în cererea de apel motivată din 4 octombrie 2017 cât și în cadrul ședinței de judecată din 5 octombrie 2017.

În asemenea circumstanțe, pornind de la faptul că apelanta Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Însă, instanța de apel contrar circumstanțelor cauzei a concluzionat că apelanta nu este subiect de drept ce poate beneficia de amânarea plății taxei de stat, pe când o asemenea solicitare nu a fost înaintată.

Or, instanța de apel avea obligația de a se expune asupra temeiniciei sau netemeiniciei solicitării Societății cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” de scutire de la plata taxei de stat prin prisma normelor de drept pertinente speței.

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 CEDO, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat, se examinează cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”. La soluționarea acestor cereri instanțele se bazează atât pe normele dreptului național, cât și pe prevederile CEDO și jurisprudenței CtEDO.

La caz, Colegiul precizează că apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, invocând imposibilitatea achitării taxei de stat,

aflându-se în incapacitate de plată. Acest fapt fiind confirmat prin hotărârea Curții de Apel Cahul din 8 februarie 2016 (f.d.78), însă instanța de apel nu a elucidat acest aspect, cel puțin nu l-a supus examinării prin prisma temeiniciei conform situației de moment.

În această ordine de idei, circumstanțele relatate generează casarea încheierii contestate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, nu ar constitui pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” decât o îngrădire a posibilității de a-și valorifica drepturile procedurale conform normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 5 octombrie 2017, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega”, prin intermediul avocatului Chirilenco Svetlana.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Quasar-Omega” împotriva Nadejdei Cristea, cu privire la încasarea prejudiciului material, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău din faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu